

VSEBINSKA IZHODIŠČA NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Knjižnica v letu 2010 načrtuje 74.993 enot prirasta z nakupom oziroma 6.330 naslovov. V okolju s 325.312 prebivalci je to 231 enot na 1000 prebivalcev. Načrtujemo 194 enot na tisoč prebivalcev knjig in 10.766 enot (15%) neknjižnega gradiva, kar je 34 enot neknjižnega gradiva na tisoč prebivalcev. Ohranjamo nakup 426 tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska v osrednji knjižnici in skupno 1.907 enot serijskih publikacij, pri čemer zaradi specifičnosti MKL za osrednjo knjižnico štejemo pet osrednjih enot prejšnjih samostojnih knjižnic.

Predvidena povprečna cena 23,11 € na enoto je predvidena na podlagi porabe sredstev in nakupa knjižničnega gradiva v letu 2009.

Aktualnost knjižničnega gradiva:

Knjižnica ob načrtovanem nakupu pripravlja ustanovitev repozitorija MKL, ki bo omogočal praviloma trajno hranjenje enega izvoda vsakega neaktivnega naslova iz zbirk knjižnic MKL. Knjižnica ugotavlja prenatrpanost prostora z veliko zalogo knjižničnega gradiva, zaradi česar se zmanjšuje preglednost in dostopnost aktualnega gradiva, uporabnost knjižnic pa se dolgoročno slabša. Tudi obrat gradiva se zaradi tega zmanjšuje, kar umetno poslabšuje sliko uspešnosti uporabe knjižnice. Zato bomo manj rabljeno in manj aktualno starejše gradivo iz vseh knjižnic, katerih zbirke so preobsežne, pospešeno izločali in praviloma po en izvod vsakega naslova trajno ohranili v zbirki repozitorija.

Zastopnost različnih tematskih oz. predmetnih področij:

Knjižnica v letu 2010 načrtuje nakup 60 % naslovov strokovnega gradiva, ki ga uspešno dosega v nakupih zadnjih dveh let in se odraža tudi v razmerjih knjižnične zbirke.

Knjižnica v letu 2010 načrtuje nakup vseh relevantnih naslovov gradiva za otroke, ki bodo izšli v slovenski založniški produkciji in nakup izbora tujega gradiva za otroke na podlagi mednarodnih nominacij in nagrad. Na podlagi dosedanjih rezultatov letnega nakupa predvidevamo, da bo razmerje med odraslim gradivom in gradivom za otroke na letni ravni 75% : 25% zaradi nezadostne ponudbe mladinskih naslovov. Neustrezen delež naslovov za otroke popravljamo z načrtovanimi 30% sredstev za mladino za nakup dovolj velikega števila izvodov.

Načrtujemo 31% enot leposlovja slovenskih avtorjev in prevodov zahtevnejših tujih leposlovnih del, 18 % enot s področja humanistike,

Vsebinski in finančni načrt za nakup knjižničnega gradiva je izdelan na podlagi:

- Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01)
- Standardov za splošne knjižnice (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, Ljubljana, 2005)
- Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe ((Uradni list RS, št. 73/2003)
- Manifesta Zveze bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) o razvoju slovenskih knjižnic in knjižničarstva (<http://www.zbds-zveza.si/manifest.asp>, datum: 19.9.2008)
- Unescovega Manifesta o splošnoizobraževalnih knjižnicah

1 Cilj letnega nakupa knjižničnega gradiva

MKL želi z letnim nakupom uporabnikom knjižnice ponuditi širok izbor knjižničnega gradiva, ki bo ustrezal njihovim potrebam po informacijah in željam po izobraževanju, kulturi, rekreaciji in razvedrilu. Izbor gradiva je namenjen tako posameznim uporabnikom kot skupinam in organizacijam v okolju za zadovoljevanje njihovih vsakdanjih potreb kot tudi stalnemu dviganju kakovosti življenja lokalne skupnosti. Zato je osnovni namen letne nabave knjižničnega gradiva naslednji:

- Po kriterijih nabavne politike knjižnice pridobiti kar največ novih naslovov, s čimer so novi dosežki človekovega ustvarjanja na razpolago širokemu krogu uporabnikov.
- Dvigati kakovost knjižnične zbirke z nadomeščanjem izrabljenega gradiva z novimi izdajami ter z zamenjavo zastarelih vsebin z novimi deli.
- Zagotoviti ustrezno število izvodov knjižničnega gradiva glede na potrebe in pričakovanja uporabnikov za čimbolj uravnovešen obrat vsega gradiva na načrtovano vrednost 3,5.
- Oblikovanje kakovostne zbirke, prilagojene potrebam lokalnega okolja in regije.
- Zadovoljevanje potreb različnih ciljnih skupin uporabnikov v okolju.
- Oblikovanje knjižnične zbirke, prilagojene posebnim skupinam uporabnikov.
- S stalnim spremljanjem slovenske založniške produkcije vključiti v nabavo večino kakovostnih izdaj slovenskih založb in kakovostna dela samozaložnikov.
- Vključiti v nabavo večino kakovostnih del slovenskih avtorjev in prevodov tujih del, ki jih subvencionira MZK RS.
- S poudarkom na nabavi večine del slovenskih avtorjev našim uporabnikom omogočiti seznanjanje s trendi v sodobnem slovenskem leposlovju.
- Spremljanje in seznanjanje ter zbiranje in evidenca domoznanskega gradiva za celotno lokalno mrežo.
- Lokalne skupnosti in zainteresirane posameznike vključiti h konstruktivnemu sodelovanju pri zbiranju domoznanskega gradiva.
- Zagotoviti dovolj veliko število izvodov aktualnega gradiva.
- S pestrim in kakovostnim izborom gradiva z pridobiti nove uporabnike knjižnice.

Kriteriji za načrtovanje nakupa

Vodilo pri izvajanju nabavne politike knjižnice je načrtovan sistem nabave po veljavnih knjižničarskih normativih, usklajen s posebnostmi in potrebami okolja ter prilagojen željam in potrebam uporabnikov.

Posebnosti okolja, ki ga pokrivamo z lokalno knjižnično mrežo (mestno, primestno, vaško), narekujejo oblikovanje knjižničnih zbirk po različnih kriterijih. Z izdelano segmentacijo področja lokalne knjižnične mreže smo določili ciljne skupine uporabnikov naših knjižnic, ki nam je v pomoč pri načrtovanju in izvajanju nabavne politike.

Letni nakup knjižničnega gradiva je zasnovan na podlagi naslednjih kriterijev.

1.1 Splošni kriteriji za načrtovanje nakupa

Splošna izhodiščna kriterija sta:

- število prebivalcev na območju delovanja knjižnice
- standardi za splošne knjižnice.

Drugi kriteriji:

- število članov knjižnice, število obiskovalcev in število izposojenih enot
- specifičnost okolja – geografski vidik (mestno, primestno, vaško)
- struktura uporabnikov knjižnice, njihove potebe in izkazan interes
- status in velikost knjižnice - enote (profesionalne, amaterske)
- odprtost in dostopnost knjižnice - enote za obiskovalce
- ustreznost predstavitev in aktualnost vsebine ter kakovost gradiva
- jezik, v katerem je izdano gradivo
- zastopanost vsebine v dosedanji zbirki
- cena, oz. ustreznost razmerje med ceno in pomenom vsebine ter pričakovano uporabo gradiva;
- stopnja povpraševanja po gradivu;
- ustreznost medija in kvaliteta izdelave.

1.2 Vsebinski kriteriji za načrtovanje nakupa

1.2.1. Monografije – knjige

Strokovno gradivo

- a) Osrednje enote lokalne mreže (matične enote prejšnjih samostojnih knjižnic):
- zahtevnejše strokovno gradivo (ožja strokovna področja): 6 do 10 izvodov
 - poljudno strokovno gradivo 15 do 25 izvodov (glede na aktualnost in interes za posamezna področja)
 - vsaj 1 izvod za domoznansko zbirko.
- b) Večje krajevne knjižnice
- izjemoma po 1 izvod zahtevnejšega strokovnega gradiva
 - po 1 do 2 izvoda poljudnega strokovnega gradiva (želene izvide iskanega gradiva dokupimo)
- c) Manjše knjižnice:
- 1 izvod temeljnega poljudnega gradiva s posameznih področij

Leposlovje

- a) Osrednje enote lokalne mreže (matične enote prejšnjih samostojnih knjižnic):
- za odrasle in mladino 15 do 25 (izjemoma več) izvodov leposlovja v slovenskem jeziku
 - 1 ali več izvodov izdaj, ki jih subvencionira MZK RS
 - vsaj 1 izvod izdaj leposlovnih del, ki so jih ustvarili avtorji, ki živijo na področju lokalne knjižnične mreže
 - nabava leposlovja v tujem jeziku, največ v angleščini
- b) Večje krajevne knjižnice
- za odrasle in mladino 1 do 3 izvode leposlovja v slovenskem jeziku
 - izjemoma 1 izvod izdaj, ki jih subvencionira MZK RS
 - izjemoma po 1 izvod zahtevnejšega strokovnega gradiva
 - leposlovje v tujih jezikih, največ v angleščini
- c) Manjše knjižnice:
- po izboru po 1 izvod leposlovja v slovenskem jeziku za mladino in odrasle, na željo uporabnikov tudi leposlovje v drugih jezikih

V vseh enotah upoštevamo tudi izjeme:

Nagrajena leposlovna dela slovenskih avtorjev, zbirke priznanih avtorjev, ki jih subvencionira MZK-RS, odmevne prevode tujih del glede na povpraševanje. Pri učnih in študijskih gradivih (obvezno branje, bralna značka, gradiva za maturo) upoštevamo potrebe okolja in uporabnikov knjižnice.

1.2.2 Monografije – neknjižno:

- a) Osrednje enote lokalne mreže (matične enote prejšnjih samostojnih knjižnic):
- izbor glasbenih zgoščenk po 1 izvod (različne glasbene zvrsti: klasika, popularna, jazz, etno, filmska glasba idr.)
 - po 1 izvod zgoščenk in izjemoma tudi avdio kaset z glasbeno oziroma pripovedno vsebino za najmlajše uporabnike,
 - po izboru 1 izvod zvočnih knjig v slovenskem in tujih jezikih
 - po izboru didaktične pripomočke – igrače
 - kartografsko gradivo po izboru
 - jezikovni tečaji od 1 do 3 izvode
 - CD-ROM-i po izboru po 1 izvod
 - video gradivo in DVD po 1 izvod po izboru, predvsem nagrajene in evropske filme

b) Večje krajevne knjižnice

- po 1 izvod izbora zgoščenk v manjšem obsegu
- po 1 izvod zgoščenk z glasbeno in pripovedno vsebino za najmlajše
- ožji izbor zvočnih knjig - po 1 izvod
- po izboru 1 izvod DVD-jev
- po 1 izvod jezikovnih tečajev po izboru,
- didaktične pripomočke.

c) Manjše knjižnice:

- v manjšem obsegu 1 izvod zgoščenk in DVD-jev po izboru
- izjemoma igrače za interno uporabo

1.2.3. Serijske publikacije

a) Osrednje enote lokalne mreže (matične enote prejšnjih samostojnih knjižnic):

- širok izbor slovenskih in tujih poljudnih revij
- skrben izbor strokovnih revij v skladu s povpraševanjem
- širok izbor časnikov za čitalnico knjižnice

b) Večje krajevne knjižnice:

- izbor slovenskih in tujih poljudnih revij
- tuje revije kot pripomoček za učenje jezikov
- omejen izbor časnikov za čitalnico

c) Manjše knjižnice:

- načrtujemo izbor slovenskih izdaj

1.2.4. Podatkovne zbirke

Načrtujemo podaljšanje naročila podatkovnih zbirk (Grove Music in Grove Art Online, Encyclopædia Britannica Online Academic Edition, EBSCOhost, IUS-INFO, Finance, GVIN), ki so uporabnikom dostopne s člansko izkaznico v prostorih knjižnice, v načrtu pa je ureditev dostopa članom na daljavo.

Ljubljana, 11.01.2010

mag. Jelka Gazvoda
v.d. direktorica

